

ΕΝΑΣ ΤΟΥΡΚΟΣ... ΦΙΛΕΛΛΗΝ

Ο ΧΑΣΑΝ ΜΑΝΤΑΛ

‘Η ιστορία του Χασάν. Πάδι πουλήθηκε ώς αγκάρδος. ‘Από χυνγός λεστωτών στις φυλακές του Σερραγίου. ‘Ο Χασάν Μαντάλι ναύαρχος του Τσερκιβίλι Στέλεως. Μιά δραματική σκηνή με το Σελιτάνε. Στόχον καιρό του Ρωσοστευκτικού πολέμου. Μιά φεβρέρη ναυαρχίδα. ‘Η γιγαντοφράχιδη του Τσερμέ. ‘Ο ήρωαςμός του Χασάν κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Α μαι κάτι απίστευτο! «Υπήρξε μάνικος μ' ήνας Τούρκος... φιλέλλην. Τὸν ἀνάφεσιν καὶ δὲ Σάνδα
στὴν Ἰστορία του, μὲ τὴν προσθήκη διτὸς εἰς αὐ-
τὸν περιφράσσεις διερίξει ή Πελοπόννησος τὴν σω-
τηρίαν της». Τ' ονομά του Χασάν Μαντάλ Ογλού.
Πέρσης τὴν ματαγαγή, αιχμαλωτίστημα ἀπὸ τοὺς
Τούρκους, ἀγνωστον τούς, καὶ πουλήθησαν οἱ κάπιοιον
Αγὰ τῆς Ραψοῦ τοῦ, δὲ οἴτοις τὸν μεταχειρίζονταν γάρ κωνταράτη
στη βάρια του. Σὲ κάμπιοσον καιρῷ διμος δὲ Χασάν, μὲ τὴ βούθισα
Ἐλληνος φίλον του, μετάθεσιν νὰ δραπετεύσῃ καὶ πήγαν
μαζῇ στη Σμύρνην. Εκεῖ, ἐπειδὴ δὲν μπορούσαν νὰ βρθῇ ἀλλού δου-
λιών, γράφτησαν στοὺς ματαλόγους τῶν ουσούσιλκων τοῦ Ηγυμό-
ρου τῆς Ἀλεξανδρείας. «Αἱρα δυνατας στήν. Ἀλεξανδρεία διακρίθησε τούσ
για τὴν τόλμη του, διπτα δὲ Βένε;» (Ηγυμόν) τὸν ώντόμασ «ἀδρικι-
νῆρο» τοι στα κυνήγια τῶν λαυρατηρίων. Ή καρδιά του Χασάν ήταν
πρόγαμτις ἀτρόμενη. Στίς ἐπικινδύνων αὐτῆς ἔμδρομές, δύο φορές
δημοτελείσθη ὡς νεκρός μέσα στὴν ξυπνία, παλιήντης πολλές μέ-
ρες, σαρνόνιασμος μὲ τὰ γόνατα στὴν καυτερὴ πλάκω, αιμόφυστος, νη-
στικός καὶ διηγαμένος. Τέλος, ἀρρόν σωθήσας ὡς
εἰς θανάτους, κατώθιστος νὰ ξαναψάτησε στο πα-
λάτι τοῦ Ηγυμόνος, δὲ οἴτοις τὸν δέδητης μὲ
ἀνοικτάς ἀγκάλας. Σιγά-σιγά δὲ Χασάν Μαντάλ
Ογλού ἀνέβηται στ' ἀνώτατα δεξιώματα τῆς Ἀλ-
εξανδρείας.

Ἐπειταγίς δημος αὐτῆς τοῦ Χασάν ἐκίνησαν τὸ φύσιον τὴν αὖλην, οἱ ὅπλοι συνώμοναὶ γά τὸ πατατερψόνων καὶ δριχοῖς δάφνης συμπαρεῖται εἰς βάρος του. Ὁ Χασάν, ἀμά κατατάβας δὲ τὴν ἡ ζωὴν του μικνούνες μέσα στὴν αὐλὴν ἐπείνη, ποὺ εἴχε μακαρήσει πειρατὴν, ὀδροπετεῖται πάντη τὴν Ἀλγερίαν καὶ ματέψευτον στὸ Βασιλεῖον τῆς Ἰσπανίας. Ἀπὸ καὶ στὸ Χασάν ἀφοῦ πέρασε δὴ σχεδὸν τὴν μεσημβρινὴν Εὐρώπην, ἔφθασε στὴν Κωνσταντινούπολι, δουού διμῶς κατόπιν αἵτησος του ὀνταντροπούσος του Βέη — τὸν ἐπισαντ καὶ τὸν ἐρρίξαν στὶς φελαμές του Σαραγού. Ὁ Χασάν ἥταν πολὺ πικραμένος γιὰ τὴν ἀδμία αὐτῆς.

Μιά μέρα λοιπόν, πούν **επιστάτως Μουσα-**
φάς θύλασσης είπε σπουδήτη αγνωστού της φιλα-
κές για ν' αντιληφθῇ τὴν κατάστασα τῶν φυλα-
κισμάτων, δ. Χαούσαν τὸν, μεγάλων.
Πέφτει ἀ-
μέσως στὰ πόδια του καὶ, μὲ τούτην δονούσει-
στη για τὸν καιρὸν θάνετο, τοῦ θύλακος τὰ παθή-
ματα του.

‘Ο Μουσικής πού ἄγαπονσ τῇ διμαιοσύνῃ
καὶ ἦσερ νὰ ἔκτιμα τὸν γενναίους, σάστιος γὰρ
τὴν ἀνοσιεύσιον ἀπέτη τοῦ Χασάν, τὸν ἀ-
πέλυσσος ἀμάρσιος ἀπὸ τῆ φυλακὴ καὶ τὸν διώρυσ-
μυθρηνήτη ἐνὸς πολεμιμού πλοίου του!...

Στὴν νέα του θέσι δὲ Χασάν Μαντάλ Ὁγλοῦ
φάνημε, ως πάντοτε, ἀνθρώποις καὶ συνετός. Γρήγορα προβιβάστηκε
τοιτούς ναυάρχος· καὶ μάτης ὑπὸ τὰς διαταγαῖς τοῦ ἀρχιναυάρχου
Καπετάν Πασσό Χοζαμεδίν.

"Ἔταν τότε δὲ Ρωσοποτικημάς πλήμοις τοῦ 1770. Μάρτις μῆνας. Οἱ Τουρκοί στόλος, ὃπο τὸν Χοζαμίδην, βγαννούσας μιὰ νέχτα ἀπὸ τὸ λιμάνι τοῦ Νικοπόλεως, διποὺ εἴη μετεῖ γὰρ παράλια, γίνηται ἀντιληφτὸς ἀπὸ τὸν παραπλέοντα ναύαρχο τοῦ Ρωσικοῦ στόλου Ἐλευθοράτον.

Οἱ Κοινωνὶς φοιτημένοις, ἐμάζεψαν γηγενῆ οὐλαὶ τοῦ πατέλα καὶ παρὰ τὶς διαμαρτυρίες τοῦ γενναίου Χασάν, ἀποφάσισαν νὰ σταθμέσονται στὸ λιμάνι τῆς Σμύρνης. Ἐνδιάμορποι ἔπλεσαν ἀπὸ τὴ Χίο, αροροῖσι δημνοὶ καὶ ἡ τάξιμοσύνη τῶν ναυτῶν τους ἐδνάνκασσαν νὰ μπλεῖ στὸν μόλις τοῦ Εισομέρη, διποὺ ἐπίστευσαν δὲ ὅτι πορθούσαν. Οἱ Τουρκο-καμᾶδες στόλοις, ἀποτελούμενοις ἀπὸ 59 πλοῖα, παρετάχθη ἑκαὶ σὲ σχῆμα μημειάντινος. Οἱ Ρωσικοί στόλοι. Οἱ Τούρκοι ἐχάρακαν ἄμα εἰδῶν τοὺς Ρωσονόντες νὰ πλησιάζουν. Οἱ διαιλόδοις Χοζαμίδην, μόλις ἐφόντησαν τὸ Ριζούτιον, ἐγκατέλευσαν τὴ Νικοπόλιδα τοῖς καὶ βιγήσαντις ἦταν· πρόφατοι δὲ θέλεια τάχα νά... ἐπιθεωρήσῃ τὶς παράλιες παραστατικές.

κανονιστούχως !
Ο "Ανδρείος Χ Ιαν., διεβινε τοις διοικητήν; τον σεϊλου. Την ίδλη μάρτι, 6 Τουλίου, κατέ τις 7 ορών. Δ. Ρωσικός στόλος, αποτελεσ- μένος: άπλα ένναι πλοία της γοργανής και ωραίως φραγάτες, μπήκα στον Κάιλα, θωηθημάνος και άπο τὸν βίσσον ανέμο. Μόλις δώμας είδε τὸν άρχιθμὸν τοῦ Τουρκικοῦ στόλου καὶ τὴν μαρτυρίη τον παρα- ταξι, δ. "Εἰδούσαντον ἦσαν κατάπληκτοι. Εν τούτοις, ἀδέλφοι πο- λεμαρχοὶ συμβιβούσιον τοῦ Ναυαρχοῦ καὶ μεταφεύκινη νὴ δοθῆ ναυ- μαρχία. Αμέσως ένα Ρωσικό πλοίο βγήκε απὸ τὴν εμπρόσθιαυλακή.

και μὲν δὴ τὴν ταχύτητα τῶν πυνθάνων του, ὑφῆς κατὰ τῆς Τουρκικῆς Ναυαρχίδος. Ἀπέτιμε δόμος ραγδαῖς; μοιρασθείσες ἀπὸ τὰ πρώτα Τουρκικά πλοιά, βοήθηκε σὺ δισκολή θέση καὶ ουμανικόβιον ἀπὸ τὰ βάρκες του, μόδις ματόρων γ' ἀπομαρτυρήθη. Ἀμέσως ἀλλο Φρεσκούν σκάφος, μέσος στὸ δόμοντον τοῦ Θεωδόρου· Ὁρλώφ, Δ. Γρέκη καὶ Δ. Στυρίτιστρ, ἐπροχώθησε μὲν μεγαλείστρη δρυψὶ καὶ ἄργος καὶ κανονιοβολῆται τὸ Τουρκικό πλοῖα, τὰ δύοις ἀσφενδόνιζαν ναντίον του μεγάλες μαρμάρινες μπότες, ἀπὸ τῆς δόστις μια καταστροφή τῷ εμόνῳ τοῦ Φρεσκούν πλοϊον. Ἔτος τὸ Ρωσικὸν, ἔχοντας ἀνοικτὰ τὰ πανά καὶ μὴ μπορεῖσαν νὰ κωβηρηθῆ, λόγῳ τῆς βλάβης τοῦ τιμονιού του, πήγαντας ἀπὸ τὸν ἀνεμο Ισια πάνω στὴν Τουρκική Ναυαρχίδο, ἐναντίον τῆς δοπιας δημόσθενος καὶ διο τοῦ τῶν κανονινῶν τοῦ.

Ο Χασάν ήταν μέσα στή Ναυαρίδα. Βλέποντας τὸν κίνδυνο πού διέτρεψε στὸν φοβερὸν ἐμπόνος δγκος τυχόντων ἑταῖρον του, δεχόμενος και τὰ συνεγγή πυρὸς του, έβλαψε ἀμέσως μιὰ τοιληρὴ ἀπόφασι: Μ' ἔναν ἐπιδεξίον χειρόμανδο πιτώθωσε τὴν διαφῆνγή την σύγκουρον, επειτα ἔργιζε εὐθὺς πάνω στὸ Ρωμαϊκὸ πλοῖο τους γάντες του και πάτησε ἔρδον. Ετοιχός ή μονομάχια τῶν δύο πλοίων, ποὺ ήταν ἀπὸ τὸ ὥραιόντερα τῶν ἀντιπάλων συνέπασαν, μὲ πολεόριθμα πληρωματα ποτὲ θαλεγτούν, καὶ ἀνδρείον πολεμαστάς.

Οι Τούρκοι, έμψυχοι μόνο, άπό τη γενναίω-
τητα τού Χασάάν, τού παλιού κυνηγού τῶν λεόν-
των, και μὲ τὴν ἀπίδια πλουσίων λαφύρων,
δημιουργούν αὖτις δὲ τὰ μέρη ἐναντίον τοῦ Ρω-
σικοῦ πλοίου. Οι Ράσσοι πάλιν ἀρχούν νὰ
ρίχνουν κατά τὴν Τουρκικήν Ναυαρχίδος μπα-
ρούτι και θεάψαι, και να μαρμένουν διαυλούς, ἄνω
εἰςκοι Μαλτέζοι βουτηγάδες ἔπεισαν ἀπὸ τὸ
Ρωσικό πλοίο στὴ Θάλασσα, βούτηξαν κάτω
ἀπὸ τὸ Τουρκικό, και προσπαθούν νὰ τοῦ
ἀνέλουν τρόπτις και νόι τὸ βυθίσουν... Οι
Ράσσοι οὐλπαν δι τοῦ Τούρκου, βλέποντες τὴν
Ναυαρχίδην τοὺς νά καίγεται νά βουλιάζει, δοῦ-
τερον νά τη σφουσθεῖ, θὰ έσσοτικαν, κ' ἔτοι
τὰ λοιπά Ρωσικά πλοϊαν θὰ ἔπεισαν ἐπάνω
τους και δι τοὺς ματεστρεφαν. Στὸ μετανή
μοναρχία τὸν δύο πλοίουν, ποι είχαν κοιλῆ-
σει τὸ ἔνα ἐπάνω στ' ἄλλο, ἔπακολουθούσει
λυσσωδής. 'Ο Χασάάν, αιμοστάζοντας, ἀπέ-
κρισεις μάθε ἐπίσθια τὸ Ρωσικό πλοϊον ἀνέ-
μος πετώμαται και ἀπὸ τὸ δύο ἀντικαρχόμενον
μέρον. Οι Ράσσοι, ἀφοῦ ἀπέλπιστον δι τὸ
διεύξιον ἀπὸ τὸ πλοϊο τους τοὺς Τουρκούς ποι
είλησαν πρήξεις μέσον, δημιουργούν και αὐτοὶ μέσον
στὴν Τουρκική Ναυαρχίδην... Μέσα στὸν κυ-
κενδινὸν ἐμείνον τοῦ θυρόβουν και τοῦ ματενού
Ράσσοιο διαράζαν Εύδοσους και Τούρκους Τούρ-
κους! Πολλές φορές διανιψε φωτιά και στὸ
δύο πλοϊα, τὴν ψολιαν διοις αἱ διαμαχήμενοι
ἀπὸ κοινὸν αἰσθημα αἰσθοντηρήσεως ἔσβον
ναν, συνεχίζοντες τὸ ἀλληλοσφερόμενο! Στὸ κέντρο τῆς Τουρκικής
Ναυαρχίδος, δι Χασάάν Μαντάλ, δρόνος, φοβερός, μαδρός ἀπὸ τὸ
μακινό, μαρτύρας γυνιν ἐπασθι, δημύθισε τὴ γηγαντομαχία με-
ταστακής ποι ἀγνωστούσα!

προσταγές που άντηχούσαν σά μονηκοητά !...

"Επάνω στην μεριμνή στηγή της ναυμαχίας, ο ναύαρχος «Ελέφιν» στανεί επειδα πόδες έντσιχνον τῶν μαχομένων τρεις Ρωσούςκες κανονιοφόρους γεμάτες στρατού. «Η μά βριλλιάνες, ή δυο άλλες δημος τηλησίσαν από τη Ρωσικό πλοϊκό»¹ δρογίζειν μέσα την νέα στρατηγία, τα δύοια άναξονγόνωνται η δρόσος τῶν πουρασμένων Ρώσων. Μπορούσαν έτοι η ξεκαλήσσουν ἀπό την Τουρκική Ναυαρχίδα πλοϊο τους, ή δύοις ρυμουλκούμοναν ἀπό τις μανονιόφρες πάτα μακρύνθησαν. Στην Ρωσικό πλοϊκό είχαν μαίνει πολλοί ἀπό τους.
«Οθωμανών»² ξεκαλουσθεύαν ώριανταν.

Ο Χασάν Μαντέλ είχε δημοπρέψει μόνος στην Τουρκική Ναναζίδα. Βλέποντας το λάφυο νά το ξεπάγη από τα χέρια, πέτρε το στάλασσα και πολυπάγενα τη διευθύνει πρός τις Τουρκικές πού παραμολούσθουσαν το Ρωσικό, αναβάνει σε μά απ' αὐτές πετά γρήγορα μπο πάνω τον τα μονοκέφαλον τον ρούχον, και χωρίς σαρώμεν, με τό σημείο στο σώμα και δυν πιστόλια μορμαρίζειν από τό λαιμό του, σκαρφαλώνει στο ρυμουλκόμενο Ρωσικό πλοιο. Τό φανερώματον του ανδό δίνει τό σύνθημα μανικόδεστρος ανανεώσεως της μάχης Ή δύναμις τον άνδραν, τον ουρανόν και τα πανιδάν απρόδιγης τέρβια τό Ρωσικό πλοιο πρός την Εηρά, και τη ξανακολλά πάλι στην Τουρκική Ναναζίδα ! Ο Γρηγόρης, βλέποντας το παραβίλι του ήταν στα χέρια τών Τουρκών, ανέβηκε στα ξάπια, έβαλε με τά ίδιαν τον τα χέρια ποιά στα πανά, και πιο δημος θέτερα μέσα στις μανονιφόδες με τόν Σπυρίσων και σε κούοις δάλλους άξιματικούς, αφήνοντας έτσι το καποτέ Ρωσικό

